

מתוך השנה אית ליה רשותא לאסטוני, אבל ביומא דכיפורי לית ליה לשטן רשותא לאסטוני.

מתניתין:

נאמר בתורה [ויקרא ו ב ג]: "צו את אהרון ואת בניו לאמר: זאת תורת העולה, היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר. ואש המזבח תוקד בו.

ולבש הכהן מדו בד, ומכנסי בד ילבש על בשרו, והרים את הדשן אשר תאכל האש, את העולה על המזבח. ושמו אצל המזבח."

בפסוקים אלו נתפרשה מצות תרומת הדשן, שהיה על הכהנים להרים מן המזבח, בכל יום, לכל הפחות שיעור קומץ, מדשן הקרבנות שהוקטרו על המזבח, ולהניחו ליד המזבח.

משנה זו מפרטת זמני תרומת הדשן, וכדלהלן:

בכל יום היו תורמין את המזבח בזמן קריאת הגבר, או סמוך לו, בין סמוך לו מלפניו ובין לאחריו.

וביום הכפורים היתה תרומת הדשן מחצות הלילה.

וברגלים שהיו בו קרבנות רבים, והוצרכו לפנות את המזבח, מריבוי הדשן שהצטבר שם, כדי להקריב תמיד של שחר, לפיכך היו תורמין את המזבח מסוף האשמורה הראשונה שהוא שליש הלילה.

ולא היתה קריאת הגבר — ברגלים — מגעת, עד שהיתה העזרה מלאה מישראל

שלא היו ישנן כל אותו הלילה, ועוסקין בתורה, כדי שישמע הכהן הגדול קול הברה, נועל ידי זה לא תהא השינה חוטפתו.

תניא: אבא שאול אומר: אף בגבולין — לאחר חורבן הבית — היו עושין כן, כלומר, שנעורין כל הלילה, אלא שעל ידי זה פעמים שהגיעו לידי כך שהיו חוטאין.

אמר אביו ואיתמא רב נחמן בר יצחק: מה ששנינו שהיו חוטאים, תרגומא [תפרשנה], על העיר נהרדעא, דאמר ליה אליהו הנביא לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא: אמריתו [כלומר, תמהים אתם] אמאי לא אתי משיח.

והא האידנא יומא דכיפורי הוא שהוא מקודש ביותר, ואף על פי כן אבעול בלילה זה כמה בתולתא בנהרדעא.

אמר ליה רב יהודה לאליהו הנביא: והקדוש ברוך הוא מאי אמר.

אמר ליה אליהו: הקדוש ברוך הוא אומר שיש לישראל להתנצל מפני שיצר הרע מחטיאם שנאמר "לפתח חטאת רובין ואליך תשוקתו".

אמר ליה רב יהודה: ושטן מאי אמר.

אמר ליה אליהו: השטן אינו אומר כלום, לפי שהשטן, ביומא דכיפורי, לית ליה רשות לאסטוני, ואינו מקטרג כלל.

והוינן בה: ממאי שאין רשות לשטן לקטרג ביום הכפורים.

אמר רמי בר חמא: תיבת "השטן", בגמטריא תלת מאה ושיתין וארבעה הוי.

הרי שרק בתלת מאה ושיתין וארבעה יומי